

- 4) психологічного тестування;
- 5) медичного огляду;
- 6) перевірки фізичних даних кандидата;
- 7) письмових та усних екзаменів;
- 8) заключної співбесіди.

До кандидата на службу в поліцію пред'являються дуже високі вимоги, тому що поліцейський наділений широкими повноваженнями і від нього дій часто у великому ступені може залежати як свобода особи, так і авторитет держави. Крім того, ця професія сполучена із постійними стресовими ситуаціями та небезпекою. За оцінкою західних експертів, поліцейські в цьому відношенні уступають тільки шахтарям, залишивши позаду журналістів, пілотів, водіїв таксі та автобусів, пожежних, лікарів, дипломатів, військових та ін. «Людина не може бути хорошим поліцейським, якщо не володіє більш ніж середніми розумовими здібностями, хорошою пам'яттю та спостережливістю, в ньому повинні поєднуватися високі моральні, розумові та фізичні якості, які не обов'язкові для людей іншої професії. Він завжди повинен діяти тактично та розсудливо, проявляти ініціативу в різних непередбачених обставинах. На поліцейського покладається набагато більше відповідальності, ніж на посадових осіб іншої спеціальності» [8, с.35-36].

Підсумовуючи, можна констатувати, що в діяльності поліції США особливої уваги надано ліквідації гендерної нерівності, але в той же час недостатньої уваги приділено

соціальному захисту жінок-працівників правоохоронних органів.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Walker S. A Critical History of Police Reform. – Lexington, 1977.
2. Caiden G.E. Police Revitalization. – Lexington, 1977.
3. Feinman C. Women in Criminal Justice: The Professionals as Reformers. – Ohio, 1979.
4. Белоусов Н.М. Организация штабной службы в буржуазных полициях: Учебное пособие. – М.: Академия МВД СССР, 1982.
5. Губанов А.В. Полиция зарубежных государств: основные черты организации и деятельности. – М., 1990.
6. Weston P., Fradley Ph. Police personnel management. – USA, N.-Y., 1980.
7. Gaines L., Southcland M., Angell J. Police administration. – USA, 1991.
8. Шушкевич И.Ч. Из зарубежного опыта подготовки сотрудников правоохранительных органов: Учебное пособие. – Челябинск: Челябинск. юрид. ин-т МВД России, 1997.

Надійшла до редколегії 06.06.2007

#### ЧЕРЕДНИЧЕНКО Н.А. РЕГУЛИРОВАНИЕ ПРОХОЖДЕНИЯ ЖЕНЩИНАМИ СЛУЖБЫ В ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНАХ США

Рассмотрен международный опыт практики привлечения женщин на службу в полицию США. Приведена короткая историческая справка становления женщины-полицейских на службе, заложения основы равных с мужчинами прав и возможностей, рассмотрено сегодняшнее положение женщины-полицейских в США.

\*\*\*

#### CHEREDNICHENKO N.A. REGULATION OF PASSAGE BY WOMEN OF SERVICE IN LAW ENFORCEMENT BODIES OF USA

The international experience of practice of attraction of women on service in police in USA is considered. The short historical information of becoming woman-police on service, заложения bases of equal rights with men and opportunities is given, today's position woman-police in USA is considered.

УДК 347.921.5

**В.В. ШЕМЧУК**

*Прокуратура АР Крим*

## ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ЗАКОННІСТЮ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ<sup>1,2</sup>

Розглянуті особливості нагляду органів прокуратури за законністю притягнення до адміністративної відповідальності, зокрема, з урахуванням визначень таких ключових понять як об'єкт, предмет та межі нагляду.

В сучасних умовах реформування соціально-економічних відносин в Україні поряд із суттєвими змі-

нами, що відбулися в житті суспільства за останні роки, на жаль, не втрачають актуальності питання юридичної відповідальності за скоєння правопорушень, яка була і зостається вагомим важелем підтримання належного правопорядку. На сьогодні в цьому плані досить значну роль відіграє один із основних інститутів адміністративного права

<sup>1</sup> Первинна рекомендація з напрямку досліджень: канд. юрид. наук Кузніченко С.О. (КрЮІ ХНУВС).

<sup>2</sup> Друкується в авторській редакції.

– інститут адміністративної відповідальності. Практика свідчить, що адміністративні правопорушення являють собою один із найпоширеніших видів правопорушень. Щорічно до адміністративної відповідальності притягаються мільйони осіб. Тільки судами в 2006 році було розглянуто майже 5 мільйонів справ про адміністративні правопорушення, а якщо враховувати роботу інших адміністративно-юрисдикційних органів по розгляду і вирішенню такого роду справ, ця цифра значно збільшиться. Не можна також не сказати про те, що поряд з громадянами суб'єктами адміністративної відповідальності виступають і юридичні особи, по відношенню до яких також розглядається досить значна кількість справ. Не викликає сумніву, що сучасні реалії української держави, прагнення долучитись до загальноєвропейських цінностей вимагають переосмислення місця інституту адміністративної відповідальності в системі вітчизняного права, перехід від поглядів на нього як на репресивно-фіскальний інструмент держави до розуміння його як засобу забезпечення правопорядку в тих сферах суспільних відносин, де об'єктивно необхідним є державне регулювання і державне управління, засобу забезпечення, перш за все, прав і свобод людини і громадянина [1, с.7]. При цьому зміна пріоритетів держави, введення на перший план людини, її інтересів прав та обов'язків має отримати відповідне відображення в теоретичних підходах до визначення правової природи адміністративних стягнень, підстав, принципів і механізму їх застосування [2, с.5].

Питання адміністративної відповідальності на протяжні десятиріч привертало увагу вчених-правників. Значні теоретичні напрацювання в цьому напрямку знайшли своє відображення в роботах: О.Є. Лупьова, О.М. Якуби, Д.М. Бахраха, Ю.М. Козлова, Р.С. Павловського, Н.Г. Саліщевой, М.С. Студсікіної, Н.Ю. Хаманевої, Л.В. Ковалю, Г.П. Бондаренка, Ю.П. Битяка, В.В. Зуй, О.М. Бандурки, М.М. Тищенко, В.А. Лорії, І.В. Пановой, В.К. Колпакова, Д.М. Лук'яниці, В.К. Шкарупи, О.І. Миколешко та інших. Але при цьому слід зазначити, що питання здійснення прокурорського нагляду в провадженнях по справах про адміністративні правопорушення за винятком окремих публікацій свого достатнього висвітлення не знайшли. Між іншим, значення прокурорського нагляду для забезпечення законності притягнення до адміністративної відповідальності важко переоцінити. Тому осмислення питань наглядової діяльності органів прокуратури в сфері адміністративної відповідальності, підвищення її ефективності становить значний інтерес і має велике значення для вдосконалення правозастосовчої практики. Прокуратура була і залипається однією із найважливіших гарантій забезпечення законності, прав і свобод громадян, а прокурорський нагляд покликаний максимально забезпечувати балансу дотримання інтересів держави і кожної особи, втягнутої у сферу провадження по справах про адміністративні правопорушення [3, с.289].

На наш погляд, розгляд питань нагляду органів прокуратури за законністю притягнення до адміністративної відповідальності слід здійснювати з урахуванням визначення таких ключових понять як об'єкт, предмет та межі нагляду.

В Новому тлумачному словнику української мови

об'єкт визначається як явище, предмет, особа, на які спрямована певна діяльність, увага. Предмет визначається як те, на що спрямована пізнавальна, творча діяльність кого-небудь [4, с.9-10]. В філософській літературі, об'єкт (від лат. *objectum* – предмет), визначається як річ, предмет. Це те, що протистоїть суб'єкту, тобто свідомості, внутрішньому світу, як дійству, як частина зовнішнього світу. Відповідно, предмет являє собою річ, об'єкт в самому широкому сенсі [5, с.315-314, 360]. Як бачимо, ці поняття досить близькі, однак, в юридичній літературі існують різні підходи до визначення їх співвідношення. На думку В.Г. Дасва і М.М. Маринунова, весь спектр суджень відносно об'єкта наглядової діяльності, можна звести до наступних позицій: 1) об'єкт нагляду – це діяльність органів, по відношенню до якого здійснюється нагляд; 2) об'єкт нагляду – це законність діяльності по нагляду за відповідними органами; 3) об'єкт нагляду – це самі підприємства, установи і організації, за законністю діяльності яких наглядає прокурор. Узагальнюючи приведені точки зору, вони приходять до висновку, що єдино вірним, таким, що відповідає призначенню прокуратури, є погляд на об'єкт прокурорського нагляду як на законність діяльності органів, організацій та осіб, за якими ведеться нагляд. Відповідно, поняття предмету нагляду доцільно використовувати для конкретизації об'єкта прокурорського нагляду, коли є необхідність сконцентрувати увагу прокурора на діях і актах, законність яких слід перевіряти [6, с.62-63]. Віддаючи належне такому роду підходу, вважаємо необхідним зазначити, що поняття об'єкту нагляду прокуратури доцільно розглядати в широкому та вузькому аспектах. В широкому аспекті, об'єктом наглядової діяльності виступають суспільні відносини в тій чи іншій сфері суспільного життя, на які звертається увага прокурора в ході діяльності по реалізації відповідних функцій прокуратури і які досліджуються ним з позиції дотримання законності. У вузькому аспекті об'єктом нагляду є безпосередньо органи, установи, організації, які здійснюють свою діяльність відповідно до компетенції. Відносно сфери адміністративної відповідальності, об'єктами прокурорського нагляду виступають органи та посадові особи, які здійснюють адміністративно-юрисдикційну діяльність. Відповідно, предметом прокурорського нагляду виступає додержання порядку провадження по справі про адміністративне правопорушення на всіх його стадіях, законність та обґрунтованість винесеної постанови та її виконання, дотримання прав усіх учасників провадження і, перш за все, особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Важливим є також питання про визначення меж здійснення прокурорського нагляду за законністю притягнення до адміністративної відповідальності. Визначення такого роду меж необхідно для того, щоб, з одного боку, не залипати без реагування жодне порушення прав та свобод громадян, а з іншого – не втручатися в оперативну діяльність органів, на які покладено обов'язки боротьби з адміністративними правопорушеннями [7, с.45]. Ми повною мірою поділяємо позицію про те, що межі прокурорського нагляду позначені колом актів, за додержанням яких здійснюється нагляд, органами, які піднаглядові прокуратурі, компетенцією прокурора, а також неприпустимі підміни органів підвідомчого управління та когн-

роло, і не заснованого на законі втручання у діяльність відповідних органів. У зв'язку з цим прокурор не має права вилучити та одержувати інформацію, яка не має відношення до предмету нагляду, вносити пропозиції, які не направлені на усунення порушень законів, їх причин та умов, що їм сприяють [8, с.56-57].

Нагляд за законністю притягнення до адміністративної відповідальності повинен здійснюватися на всіх стадіях провадження по справі про адміністративне правопорушення. Традиційно, в провадженні по справі про адміністративне правопорушення виділяють чотири стадії: 1) стадія порушення провадження по справі; 2) стадія розгляду справи про адміністративне правопорушення та прийняття по справі постанови; 3) стадія оскарження або опротестування постанови по справі про адміністративне правопорушення; 4) виконання постанови про накладення адміністративного стягнення – заключна стадія провадження по справі про адміністративне правопорушення [9, с.226-235].

На кожній із стадій діяльність прокурора по забезпеченню законності має свої особливості, що обумовлені завданнями кожної із стадій та його відповідними процесуальними можливостями. Слід зазначити, що на стадії порушення провадження по справі про адміністративне правопорушення прокурор здійснює не тільки нагляд за законністю дій та рішень осіб, що уповноважені здійснювати ті чи інші процесуальні дії, а й виступає суб'єктом порушення провадження. У відповідності зі ст.24 Закону України «Про прокуратуру», у разі порушення закону посадовою особою або громадянами прокурор, його заступник, виносить мотивовану постанову про провадження про адміністративне правопорушення [10]. Поряд з ним, прокурору або уповноваженій ним особі, з числа працівників прокуратури, надано право складати протоколи про правопорушення, передбачене ст.212-3 Кодексу про адміністративні правопорушення України «Порушення права на інформацію» (п.11 ст.255 КпАПУ).

Протокол про адміністративне правопорушення виступає в якості основного процесуального акту, в якому знаходять своє відображення обставини скоєння адміністративного правопорушення. Тому його складання у відповідності з вимогами закону багато в чому забезпечує подальший розгляд справи і прийняття по ній законного та обґрунтованого рішення. Практика свідчить, що не завжди протоколи про адміністративні правопорушення відповідають вимогам, які до них ставляться. Перш за все, це торкається випадків, коли протоколи складаються особами, які не уповноважені на це законом. Поряд з цим мають місце випадки, коли обставини скоєного правопорушення фіксуються в протоколі з недостатньою повнотою, що значною мірою затруднює подальшу юридичну оцінку дій особи, яка скоїла адміністративний проступок. Не завжди виконуються і вимоги щодо реквізитів протоколу. Досить поширеним порушенням порядку складання протоколу про адміністративне правопорушення є невиконання вимог закону відносно інформування особи по відношенню до якої складається протокол про його відповідні процесуальні права та обов'язки, які передбачені статтями 256 та 268 КУпАП. Особливо це торкається положення про те, що особа, яка вчинила правопорушення, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту

протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання. Окремі особи, які уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення або зовсім не повідомляють про наявність цього права, або роз'яснюють його не достатньо чітко. В результаті, пояснення особи, по відношенню до якої складається протокол або зовсім не фіксується в протоколі, або фіксується досить поверхово, оскільки місце, яке відведено в типовій формі протоколу для викладення відповідних пояснень, фактично не дає змогу сформулювати і викласти їх в достатньому обсязі. Ще одним питанням, на яке слід звертати увагу прокурору, в ході здійснення ним наглядової діяльності є питання надсилання протоколів для подальшого розгляду органам чи посадовим особам, які уповноважені розглядати справи про відповідні адміністративні правопорушення. Не зважаючи на те, що законодавством чітко не встановлений термін, на протязі якого протокол повинен бути надісланий відповідному органу чи посадовій особі, при здійсненні прокурорських перевірок слід звертати увагу на випадки, коли протоколи не виправдану довго не надсилаються адресату. Такі випадки свідчать про неналежне виконання окремими працівниками своїх службових обов'язків і про це обов'язково слід повідомляти вищестоящі органи. Взагалі ж невизначеність термінів направлення протоколів певною мірою затруднює правозастосовчу діяльність органів адміністративної юрисдикції, знижує оперативність розгляду і вирішення справ про адміністративні правопорушення.

На стадії порушення провадження по справі про адміністративне правопорушення пильну увагу прокурорів повинні привертати і питання застосування засобів забезпечення провадження по справі про адміністративне правопорушення, до яких законодавець відносить затримання особи, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів. Забезпечення законності при реалізації цих заходів набуває особливого звучання, оскільки пов'язано з реалізацією відповідних конституційних положень, закріплюючих право на свободу і особисту недоторканість та право власності. Не викликає сумнівів, що нагляд органів прокуратури є однією з найбільш дієвих гарантій забезпечення прав і свобод осіб, відносно яких застосовуються такого роду заходи. Не випадково регламентуючи строки адміністративного затримання, законодавець передбачає в окремих випадках необхідність обов'язкового письмового повідомлення про це прокурора, протягом 24 годин, а також необхідність наявності санкції прокурора (ч.2, 3 ст.263 КпАПУ). При перевірці законності застосування такого заходу як адміністративне затримання, прокурору слід, перш за все, звертати увагу на наявність фактичних підстав його застосування, до яких відносяться: по-перше, необхідність припинення адміністративного правопорушення; по-друге, необхідність встановлення особи правопорушника; по-третє, необхідність складання протоколу про адміністративне правопорушення при неможливості скласти його на місці (якщо таке є обов'язковим в силу приписів закону); по-четверте, необхідність забезпечення своєчасного і правильного розгляду справи про адміністративне правопорушення та виконання по ній постанови. Тільки при наявності такого роду підстав, застосування адміністративного затримання можна визнати законним.

Не викликає сумнівів, що навіть короткострокове обмеження свободи громадянина може спричинити йому суттєві моральні страждання. З огляду на це, особливої уваги прокурора потребують питання дотримання строків адміністративного затримання. Кожен випадок порушення строків адміністративного затримання повинен тягнути за собою відповідне реагування прокурора. Але при цьому зазначимо, що реалізація актів прокурорського реагування обов'язково пов'язана з певними часовими витратами. Тому особливого значення набуває положення ст.44 Закону України «Про прокуратуру», у відповідності з якою, прокурор зобов'язаний негайно звільнити особу, яка незаконно перебуває у місцях тримання затриманих, попереднього ув'язнення, обмеження чи позбавлення волі або в установі для виконання заходів примусового характеру. Вважаємо, що це положення закону прямо відноситься до випадків порушень закону при здійсненні адміністративного затримання. Пильної уваги прокурора потребують і питання забезпечення прав затриманої особи, зокрема, права на повідомлення родичів або власника відповідного підприємства, установи, організації або уповноваженої ним органу про адміністративне затримання. При цьому слід підкреслити, що таке повідомлення слід визнати не тільки правом затриманого, а й обов'язком органу чи посадової особи, яка здійснила адміністративне затримання.

Поza увагою прокурорів не повинні залишатися і питання належного процесуального оформлення здійснення заходів забезпечення провадження по справах про адміністративні правопорушення. Перш за все, це торкається протоколу про адміністративне затримання. При цьому слід підкреслити, що такого роду протоколу законодавець надає особливого значення. Якщо при застосуванні інших заходів забезпечення провадження складання окремого протоколу не є обов'язковим і про їх здійснення може бути зроблено відповідний запис в протоколі про адміністративне правопорушення або в протоколі про адміністративне затримання, то по відношенню до реалізації останнього позиція законодавця однозначна: про адміністративне затримання повинен складатися окремий протокол. У відповідності зі ст.261 КпАПУ, в протоколі про адміністративне затримання зазначаються: дата і місце його складання; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу затриманого; час і мотиви затримання. Протокол підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмовлення затриманого від підписання протоколу в ньому робиться запис про це. Дотримання зазначених вимог повинно ретельно перевірятися прокурором в ході діяльності по забезпеченні законності в цій сфері. Поряд з цим не можна не сказати про те, що питання забезпечення прав і свобод громадян, по відношенню до яких застосовується дана міра, потребують свого вдосконалення. Вважається, що на законодавчому рівні повинні бути закріплені права особи, по відношенню до якої застосовується така міра забезпечення провадження. Зокрема, серед таких прав доцільно закріпити право на ознайомлення з документами, які підтверджують можливість відповідної особи здійснювати такого роду захід, право знати чіткі та вичерпні мотиви її застосування, а також права додавати до протоколу свої пояснення і зауваження щодо його змісту. Та-

кож для підкріплення та забезпечення потенційних можливостей особи щодо оскарження застосування адміністративного затримання слід на законодавчому рівні передбачити необхідність складання протоколу у двох примірниках, один із яких обов'язково слід надавати затриманому. Не викликає сумніву, що для забезпечення законності застосування адміністративного затримання важливе значення має не тільки чітке фіксування в протоколі часу початку затримання, а й часу його закінчення. З огляду на це, вважаємо доцільним закріпити положення про зазначення в протоколі часу звільнення затриманого при закінченні застосування цієї міри і обов'язковому підпису затриманого про це.

Не менш значущим є забезпечення законності застосування інших заходів забезпечення провадження в справах про адміністративне правопорушення. При цьому, перш за все, увага прокурора повинна звертатися на питання, пов'язані з дотриманням порядку реалізації цих заходів. Слід звертати увагу чи здійснюються дані заходи особами, які уповноважені на це законом. У відповідності зі ст.264 КпАПУ, особистий огляд може проводитись уповноваженими на те посадовими особами: а) Служби безпеки України; б) органів внутрішніх справ; в) військової служби правопорядку у Збройних Силах України; г) воєнізованої охорони; д) цивільної авіації; е) митних установ і органів прикордонної служби. Здійснення огляду речей можливо уповноваженими на те особами зазначених органів, а також природоохоронних органів, державними інспекторами з питань інтелектуальної власності, органів лісоохорони, органів рибоохорони, органів, що здійснюють державний нагляд за додержанням правил полювання. У випадках прямо передбачених законами України здійснення цих заходів можливо і представниками інших органів. При проведенні перевірок, прокурору слід звертати увагу на якість протоколів, а також на дотримання вимог закону щодо участі понятих при застосуванні зазначених заходів.

Вилучення речей і документів являє собою захід забезпечення провадження, який полягає у примусовому припиненні володіння (користування, розпорядження) особою певною річчю (предметом) або документом та направлений на забезпечення доказової бази по справі. Прокурору, який здійснює нагляд за законністю реалізації цього нагляду, слід враховувати певні особливості її реалізації. По-перше, вилучені можуть бути лише речі й документи, які є засобом чи предметом адміністративного правопорушення. По-друге, вилучення речей та документів відбувається, як правило, після застосування таких заходів забезпечення провадження по справі про адміністративне правопорушення, як адміністративне затримання, особистий догляд та догляд речей. По-третє, вилучення варто розуміти як позбавлення права володіти, користуватися і розпоряджатися предметами матеріального світу. При цьому вилучення може бути постійним чи тимчасовим, оплатним чи безоплатним. По-четверте, вилучати речі і документи вправі тільки посадові особи органів, передбачених у ст.265 КпАПУ. І, нарешті, вилучені речі і документи зберігаються до розгляду справи в місцях, які визначаються органами (посадовими особами), яким надано право здійснювати цей захід [11, с.172-173]. У випадках,

коли речі і документи повинні бути повернуті особі, у якій вони вилучені, прокурору слід звертати увагу на те, чи виконано це належним чином.

На стадії розгляду справи та прийняття по ній постанови, прокурор має досить широкі процесуальні права, які забезпечують йому можливість активно впливати на хід і результати розгляду справи. Зокрема, у відповідності зі ст.250 КпАПУ, він має право: порушувати провадження по справі про адміністративне правопорушення; знайомитися з матеріалами справи; перевіряти законність дій органів (посадових осіб) при провадженні в справі; брати участь у розгляді справи; заявляти клопотання; давати висновки з питань, що виникають під час розгляду справи; перевіряти правильність застосування відповідними органами (посадовими особами) заходів впливу за адміністративні правопорушення; опротестовувати постанову і рішення по скаргі в справі про адміністративне правопорушення; зупиняти виконання постанови, а також вчиняти інші передбачені законом дії. Як бачимо, арсенал процесуальних можливостей прокурора досить широкий. Але при цьому, на наш погляд, він потребує певного уточнення. Зокрема, це торкається права прокурора давати висновки з питань, що виникають під час розгляду справи. Перш за все, виникає питання, що являє собою висновок і в якій формі він може бути наданий прокурором. Вважається, що висновком прокурора слід вважати викладену в письмовій чи усній формі обґрунтоване та вмотивоване судження прокурора про відповідність закону тієї чи іншої дії учасників провадження по справі про адміністративне правопорушення або дії та рішення органу чи посадової особи, яка розглядає справу по суті.

Наприкінці зазначимо, що практика наглядової діяльності прокурорів за законністю притягнення до адміністративної відповідальності свідчить про недостатню увагу до цього важливого напрямку прокурорської діяльності з боку окремих прокурорів. Як справедливо зазначалось в літературі, це обумовлено чинниками як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру – переважаністю працівників прокуратури іншою не менш важливою роботою, недостатнім контролем за даною ділянкою діяльності з боку вищих органів, а в окремих випадках і просто несерйозним ставленням деяких прокурорських працівників до цього напрямку діяльності прокуратури [3, с.290]. Не менш значущим фактором, який знижує ефективність прокурорського нагляду у цій сфері є і недостатня чітка організація роботи відповідних прокурорів. З огляду на це, не викликає сумнівів необхідність належного науково-

методичного забезпечення здійснення наглядової діяльності на цьому важливому напрямку роботи органів прокуратури. З урахуванням змін функціональної направленості діяльності прокуратури, робота по забезпеченні законності притягнення до адміністративної відповідальності повинна постійно вдосконалюватись і мусить стати одним із пріоритетних напрямків прокурорської діяльності.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Лук'янець Д.М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: Монографія. –Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. –367с.
2. Хоронцак Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України: Монографія. –К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004. –172 с.
3. Любович А. Прокурор як суб'єкт провадження у справах про адміністративні правопорушення. // Вісник Львівськ. ін-ту внутр. справ. –2002. –№ 2. –С.288-290.
4. Новий тлумачний словник української мови. –Т.3 /Укл.: Яременко В., Сліпущенко О. – К.: Аконіт, 2000. – 927 с.
5. Философский энциклопедический словарь. –М.: ИНФРА-М, 1998. –576 с.
6. Даев В.Г., Маршунцов М.Н. Основы теории прокурорского надзора. –Л.: Изд-во Ленинградск. ун-та, 1990. – 136 с.
7. Стуканов А.П. Прокурорский надзор за исполнением законов органами административной юрисдикции Российской Федерации. –СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2000. –225 с.
8. Прокурорський нагляд в Україні: Підручник /Марочкін І.Є., Грошевої Ю.М., Червакова О.Б. та ін.; За ред. Ю.М. Грошевого і І.Є. Марочкіна. –Донецьк, 1997. – 256 с.
9. Административное право Украины: Учебник /Битяк Ю.П., Богущий В.В., Гарашук В.Н. и др.; Под ред. Ю.П. Битяка. –Харьков: Право, 2003. –576 с.
10. Закон України «Про прокуратуру» // ВВР України. –1991. –№ 53. –Ст.793.
11. Миколенко А.И. Административный процесс и административная ответственность в Украине: Учебное пособие. –Х.: «Одиссей», 2004. –272 с.

Надійшла до редакції 26.09.2007

### ШЕМЧУК В.В. ПРОКУРОРСКИЙ НАДЗОР ЗА ЗАКОННОСТЬЮ ПРИВЛЕЧЕНИЯ К АДМИНИСТРАТИВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ

Рассмотрены особенности надзора органов прокуратуры за законностью привлечения к административной ответственности, в частности, с учетом определений таких ключевых понятий как объект, предмет и границы надзора.

\*\*\*

### SHEMCHUK V.V. PROKURORSKY SUPERVISION OF LEGALITY OF ATTRACTION TO THE ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY

Features of supervision of bodies of Office of Public Prosecutor behind legality of attraction to the administrative responsibility are considered, in particular, in view of definitions of such key concepts as object, a subject and borders of supervision.